

Lausunto: Parisuhteiden ja perheiden tuki tulee huomioida kansallisen lapsistrategian toimeenpanossa

Parisuuhdekeskus Kataja ry kiittää lämpimästi kansallisen lapsistrategian toimeenpanon edistämistä. Kiitämme, että kansallisessa lapsistrategiassa huomioidaan laajasti perheet ja toimeenpanossa pyritään edistämään pitkäjänteistä lasten oikeuksien toteutumista ja lapsi- ja perhepolitiikkaa. Parisuhdetyön asiantuntija- ja kansalaisjärjestönä katsomme tärkeäksi, että kokonaisuudessa huomioidaan läpileikkaavasti myös parisuhteen ja vanhemmuuden ennaltaehkäisevät tuen muodot lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi.

Alla Parisuhdekeskus Kataja ry:n huomioita toimeenpanosuunnitelmaan.

- Lapsistrategian toimeenpanosuunnitelmassa on tärkeä huomioida läpileikkaavasti parisuhteen ja vanhemmuuden ennaltaehkäisevät tuen muodot. Vanhempien parisuhteella on suuri vaikutus koko perheeseen, perheen tunneilmapiiriin sekä lasten ja nuorten hyvinvointiin. Aikuisten haasteet omassa elämässä, parisuhteen pulmat ja tulehtunut kodin ilmapiiri heikentävät lasten ja nuorten hyvinvointia, erityisesti ongelmien pitkittyessä. Vanhempien parisuhdetta tukemalla voidaan auttaa koko perhettä.
- Kannatamme haavoittuvassa asemassa olevien lasten oikeuksien turvaamista kaikin tavoin. Perheen sisäiset haasteet, kuten vanhempien väliset ristiriidat, mielenterveyden tai sairauden pulmat ja taloudelliset haasteet vaikuttavat lasten ja nuorten hyvinvointiin. Koronatilanne on haastanut perheitä ja parisuhteita ja nämä haasteet ovat näkyneet mm. Parisuhdekeskus Katajan kyselyissä (2020 ja 2021), neuvontapuhelimessa sekä chat-palveluissa, joissa tukea tarvitsevia on ollut korona-aikana moninkertainen määrä. Lapsistrategian toimeenpanossa on huomioitava ennaltaehkäisevät parisuhteen ja vanhemmuuden tuen palvelut erityisesti riskiperheissä.
- Lapsen sairaus, vamma tai erityisen tuen tarve kohottaa tutkitusti vanhempien eroriskiä. Vanhemmat kaipaavat parisuhteilleen tukea, mutta kokevat usein, että sitä ei heille tarjota. Lasten ja perheiden sotepalveluiden kehittämisessä ja toimeenpanossa on siis erityisesti huomioitava perheet, joissa lapsella on sairautta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää lasten ja nuorten psykiatrian palveluihin. Lapsilla ja perheillä on usein kokemus palveluiden katkeamisesta tai heikkenemisestä siirryttäessä lasten psykiatrianpalveluista nuorten psykiatrianpalveluihin. Nuorten psykiatrian palveluiden saavutettavuus on ensisijaisen tärkeää nuorten turvallisen kehityksen turvaamiseksi ja tarpeettomasti syvenevien nuorten mielenterveyden haasteiden ehkäisemiseksi.
- Kannatamme kattavan tietopohjan kokoamista lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja koronakriisin vaikutuksista perheisiin. Tätä indikaattorityötä on syytä vakiinnuttaa ja syventää osana kansallisen lapsistrategian toimeenpanoa esimerkiksi siten, että mukaan otetaan vanhempien parisuhteen hyvinvoinnin vaikutukset osana lasten ja perheiden elämää ja ottamalla parisuhteen tuki erääksi hyvinvointia lisääväksi indikaattoriksi. Suosittelemme myös, että syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten tutkimushankkeessa huomioidaan kohderyhmänä myös perheet, joissa vanhemmilla on haasteita ja tuen tarvetta parisuhteessaan.
- Kaikessa toiminnassa on tärkeä huomioida ja ylläpitää yhteistyö eri järjestötoimijoiden kanssa. Useat järjestöt tarjoavat matalan kynnyksen palveluita ja erilaisia digitaalisen tuen muotoja. Tärkeää on varmistaa näiden ennaltaehkäisevien toimintojen jatkuvuus ja saatavuus kansalaisille. Lapsi- ja perhejärjestöt ovat olleet aktiivisia Kansallisen lapsistrategian luomisessa ja asian edistämisessä. Tämä tulisi huomioida myös jatkossa siten, että järjestöt ovat julkisten palvelujen ammattilaisten ja päättäjien rinnalla mukana kansallisen lapsistrategian toimeenpanossa ja arvioinnissa.